

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК

Кафедра наземної артилерії



ЗАНЯТТЯ

з навчальної дисципліни

**„БОЙОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ
АРТИЛЕРІЙСЬКИХ ПІДРОЗДІЛІВ”**

Тема № 9: “Дії артилерійської батареї в бою”

**Заняття №1: “Бойовий порядок
артилерійської батареї в обороні”**

Навчальна мета:

1. *Ознайомити з діями батареї в обороні.*
2. *Дати основи організації бойових дій батареї в обороні.*



ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ



1. **Бойовий статут Сухопутних військ. Ч. III (взвод, відділення, екіпаж танка). Розділ 4. Оборонний бій.- К.: ПАЛИВОДА А.В., 2015. – 440 с.**
2. **Тактика артилерії (дивізіон, батарея, взвод, секція, відділення, гармата). Ч. I. Розділ 4. Артилерійська батарея в бою- Л.:ТКАЧУК П.П. та ін., 2018. – 342 с.**
3. **Дії артилерійської (мінометної) батареї в бою.- Л.: СВИДЕРОК С.М. та ін., 2010.- 106 с.**

Навчальні питання:

↓

Бойове застосування, можливості та завдання батареї в обороні. Бойовий порядок батареї та вимогли до нього.

2

Порядок роботи командира батареї з організації бойових дій при підготовці до оборони.

3

Дії батареї і робота командира батареї під час бою в обороні.



Бойове застосування, можливості та завдання батареї в обороні. Бойовий порядок батареї та вимогли до нього.



Артилерійська батарея

Артилерійська батарея - вогневий і тактичний підрозділ. Вона може одночасно уражати одну-дві цілі стрільбою з закритої вогневої позиції або декілька цілей вогнем прямою наводкою. Артилерійська батарея діє у складі дивізіону, а в окремих випадках може діяти і самотійно.

Може **додаватись** загальновійськовому підрозділу, визначатись для його **підтримки** або залишатись **підручною** в командира дивізіону.

Додана батарея знаходяться в повному підпорядкуванні командира загальновійськової частини (підрозділу) та виконує визначені ним завдання. За необхідності вони можуть залучатися до виконання завдань за рішенням старшого артилерійського командира (начальника).

Підтримуюча батарея, залишаючись у підпорядкуванні командира дивізіону, виконує також завдання, які визначені їм командиром загальновійськової частини (підрозділу), яку вони підтримують.

Підручна батарея знаходиться в безпосередньому підпорядкуванні командира дивізіону і призначається для виконання раптово виникаючих завдань у найкоротший строк.



Артилерійська батарея

В обороні артилерійська батарея самостійно або у складі дивізіону виконує наступні тактичні завдання:

- **забороняє** висування та розгортання противника;
- **підтримує** підрозділи, що обороняють смугу забезпечення, передову позицію та позицію бойової охорони;
- **проводить** дистанційне мінування місцевості;
- **бере участь** у відбитті атак танків і піхоти противника;
- **прикриває** вогнем проміжки між опорними пунктами та фланги підрозділів, інженерні загородження та райони, по яких противник завдав вогневих ударів;
- **знищує** противника, який уклинився в оборону;
- **уражає** повітряні десанти противника, які висадилися, аеромобільні групи;
- **прикриває висування** других ешелонів (резервів) для проведення контратак та підтримує їх дії при проведенні контратаки;
- **прикриває відхід, вихід із бою або зміну** підрозділів.



Вогневе ураження

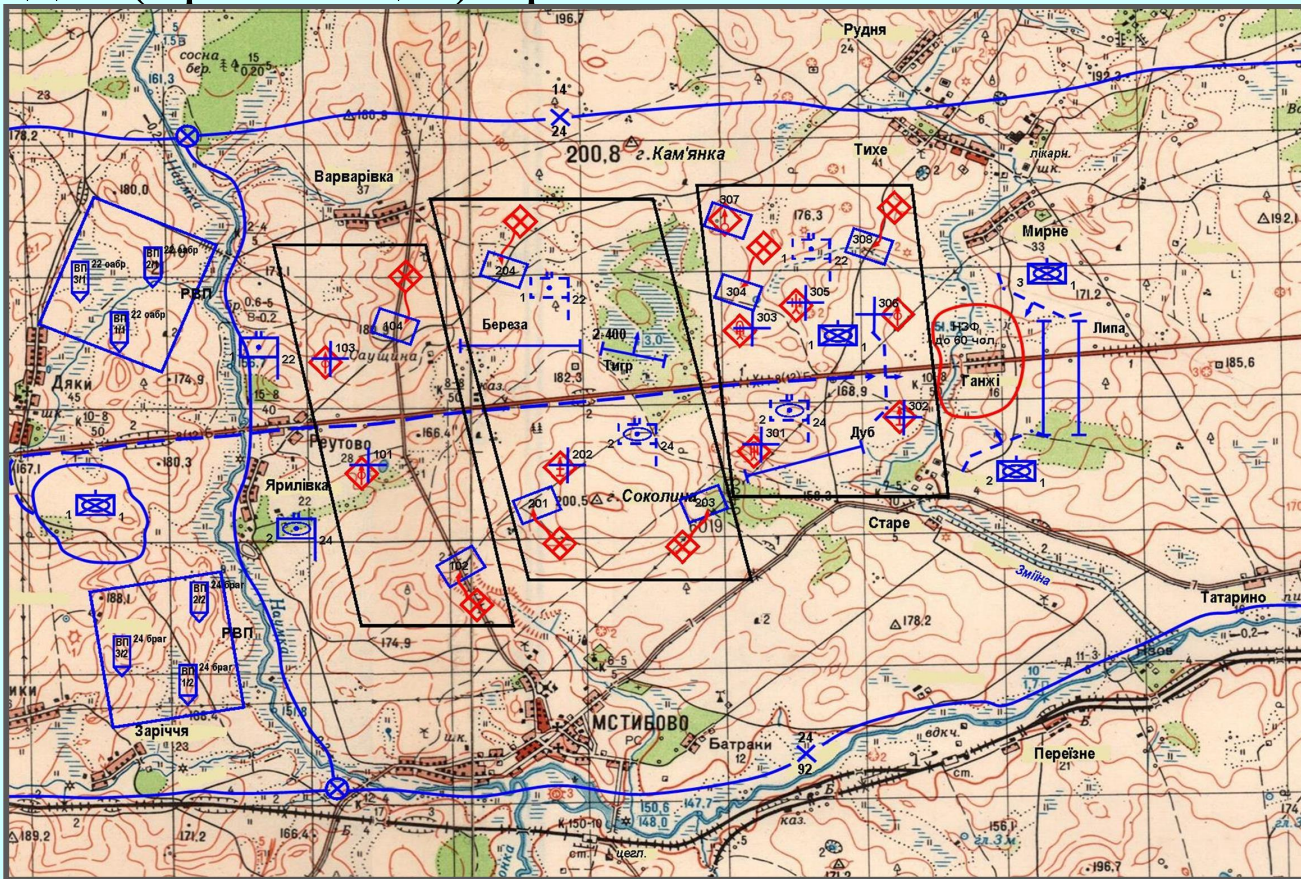
Артилерійські підрозділи самостійно або разом з іншими засобами застосовують такі способи **вогневого ураження**:

- вогневий мішок;
- вогневий коридор;
- вогневі тиски;
- вогневе блокування;
- вогневе окаймлення;
- вогневе прочісування.



Способи вогневого ураження

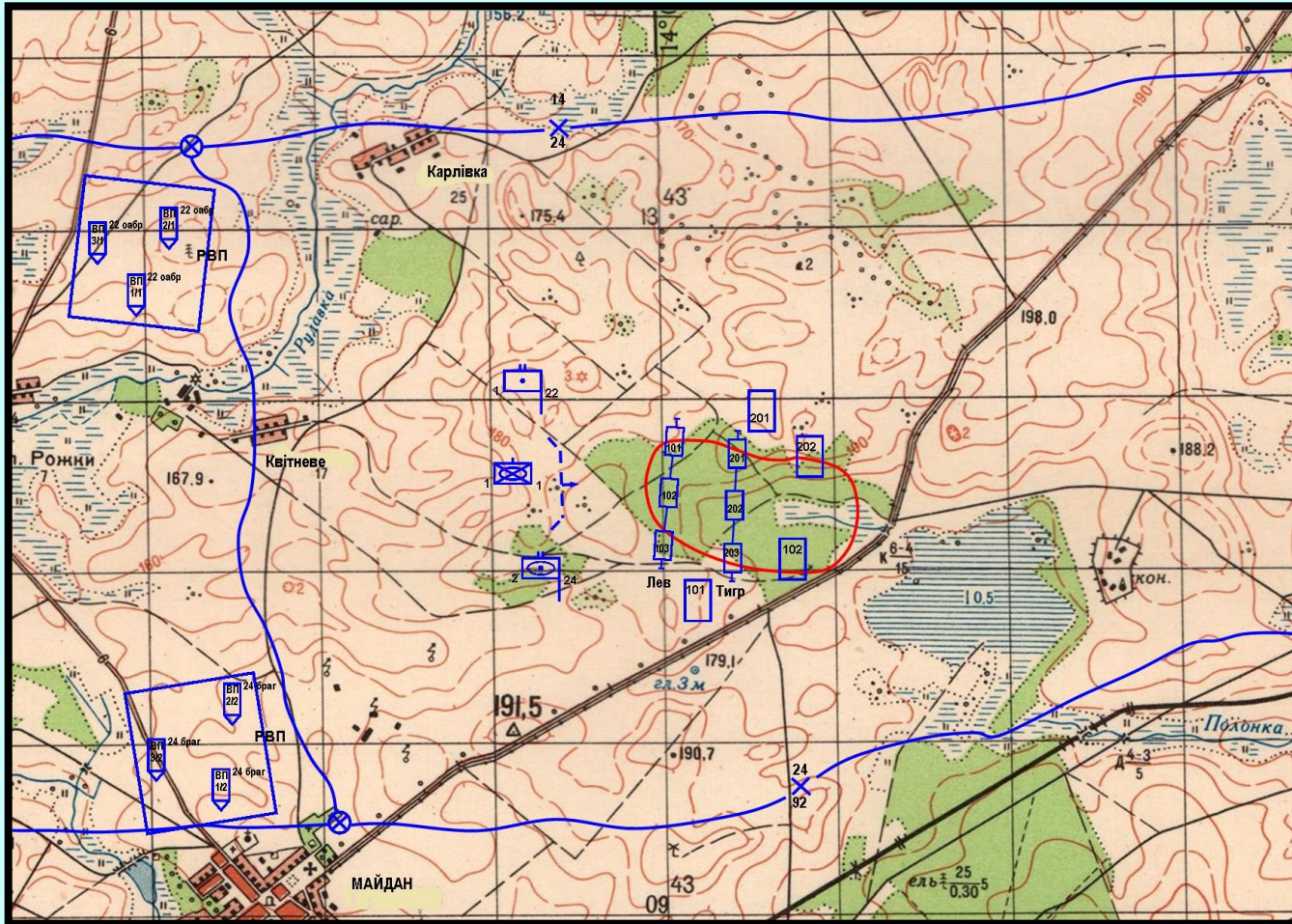
Вогневий коридор – рубежі загороджувального, ділянки зосередженого вогню та вогонь батарей (взводів, секцій) по окремих цілях уздовж маршрутів руху військ на напрямках можливих дій (провокацій) противника.





Способи вогневого ураження

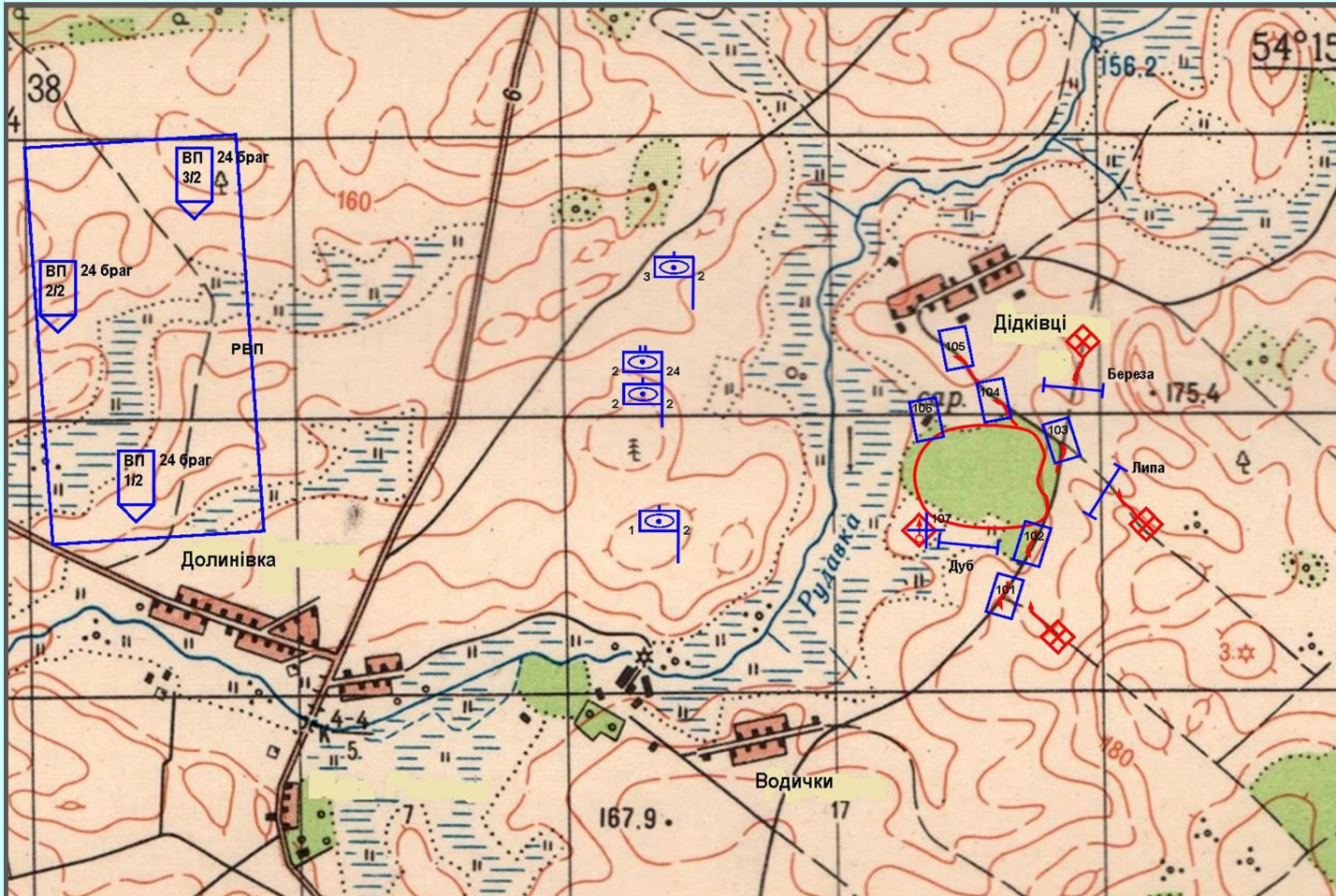
Вогневі тиски – рубежі послідовного зосередження вогню та ділянки зосередженого вогню по флангах району розташування противника, що послідовно переносяться всередину даного району.





Способи вогневого ураження

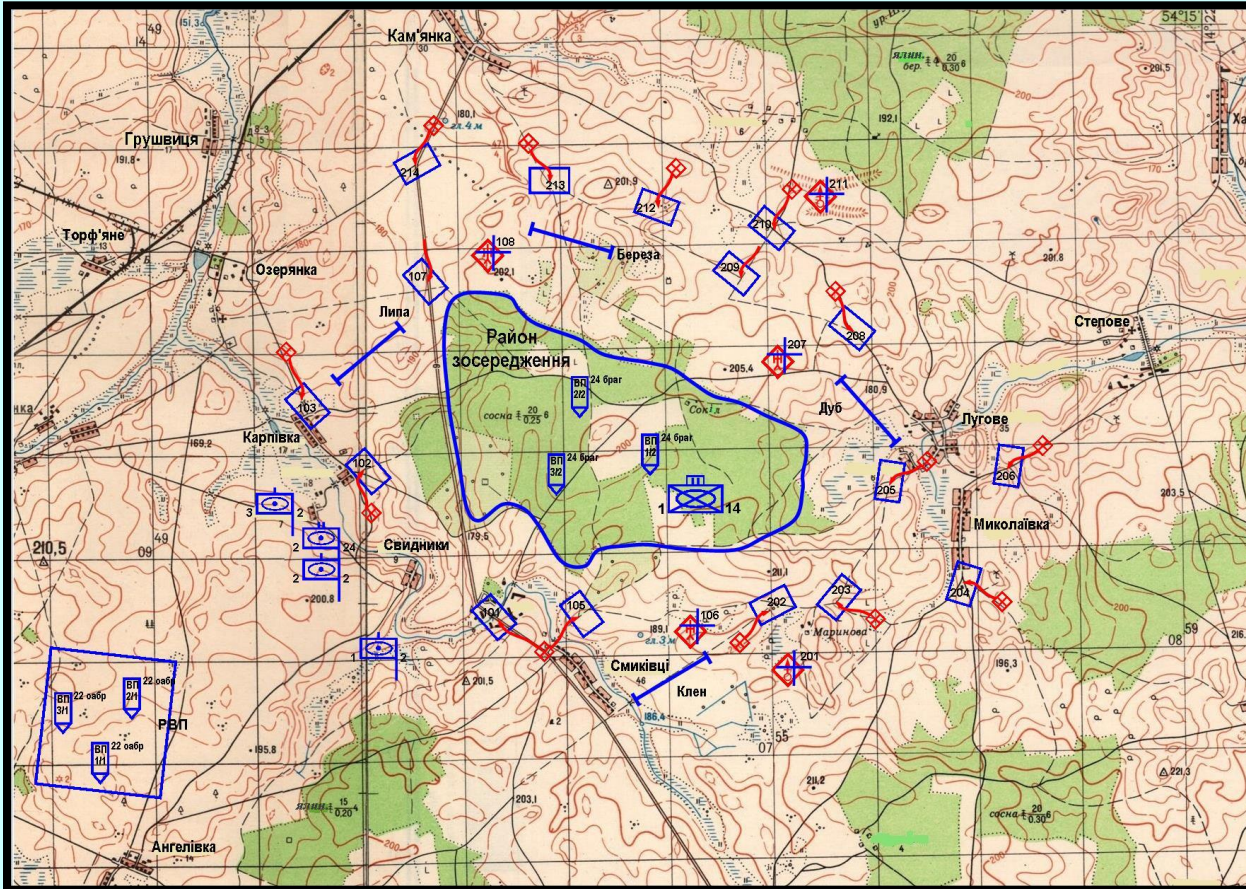
Вогневе блокування – рубежі загороджувального, ділянки зосередженого вогню та вогонь батарей по окремих цілях по периметру району розташування противника.





Способи вогневого ураження

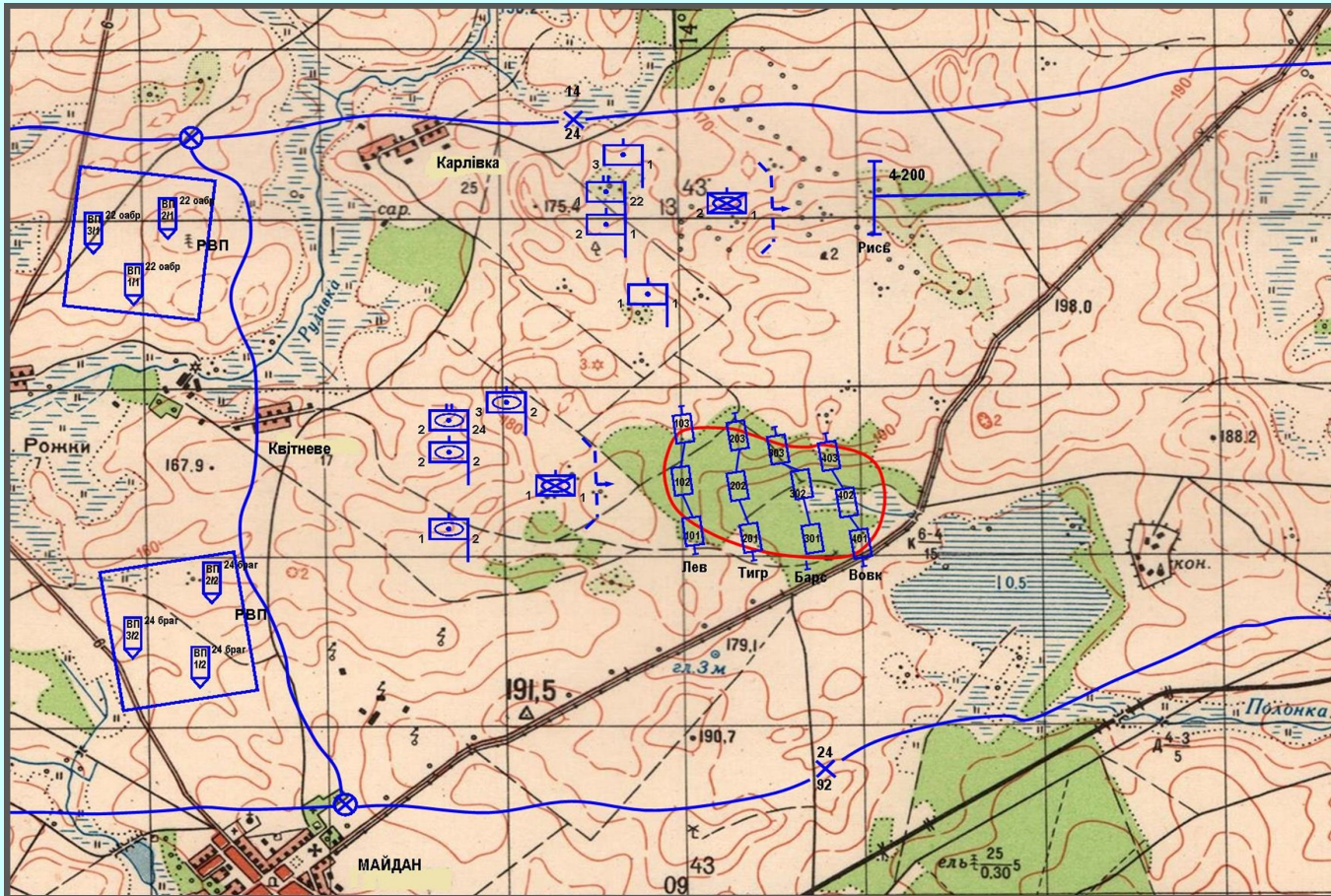
Вогневе окаймлення – рубежі загороджувального, ділянки зосередженого вогню та вогонь батарей по окремих цілях навколо районів зосередження (пунктів управління, об'єктів тилу) своїх військ.





Способи вогневого ураження

Вогневе прочісування – рубежі рухомого загороджувального вогню та послідовного зосередження вогню по місцях прихованого розташування живої сили противника перед фронтом дій своїх військ, які проводять прочісування (просування), та з просуванням яких вогонь послідовно переноситься з рубежу на рубіж.

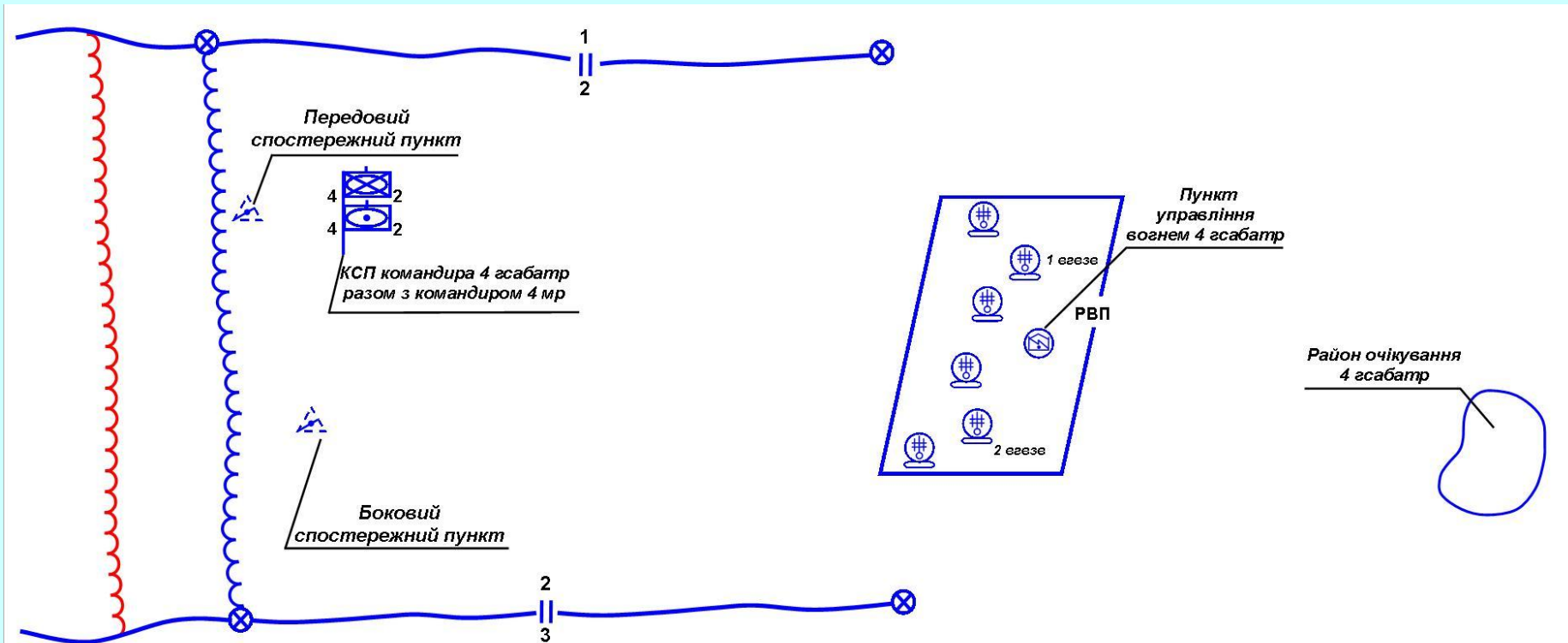




Бойовий порядок

Бойовий порядок артилерійської батареї складається з:

- бойових порядків вогневих взводів;
- КСП батареї, за необхідності – спостережні пости (ПСП, БСП);
- пункту управління вогнем батареї.

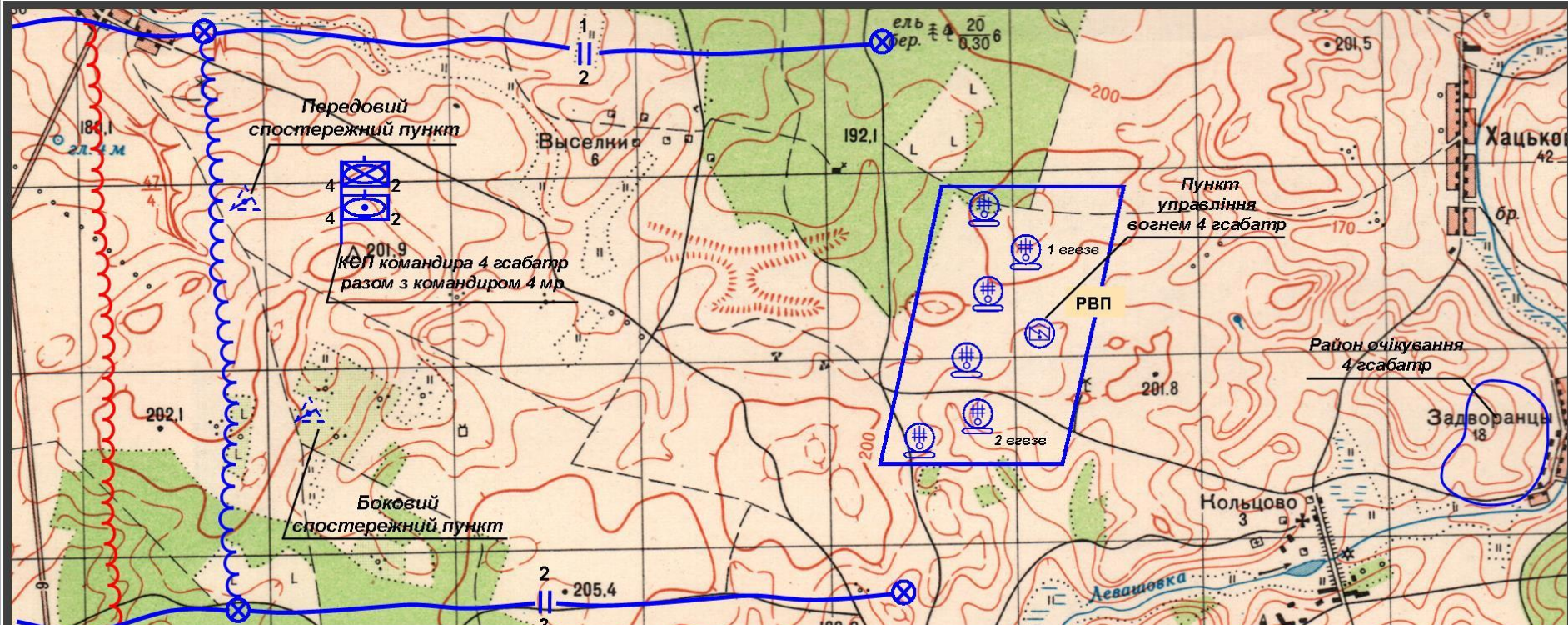




Бойовий порядок

Бойовий порядок артилерійської батареї складається з:

- бойових порядків вогневих взводів;
- КСП батареї, за необхідності – спостережні пости (ПСП, БСП);
- пункту управління вогнем батареї.





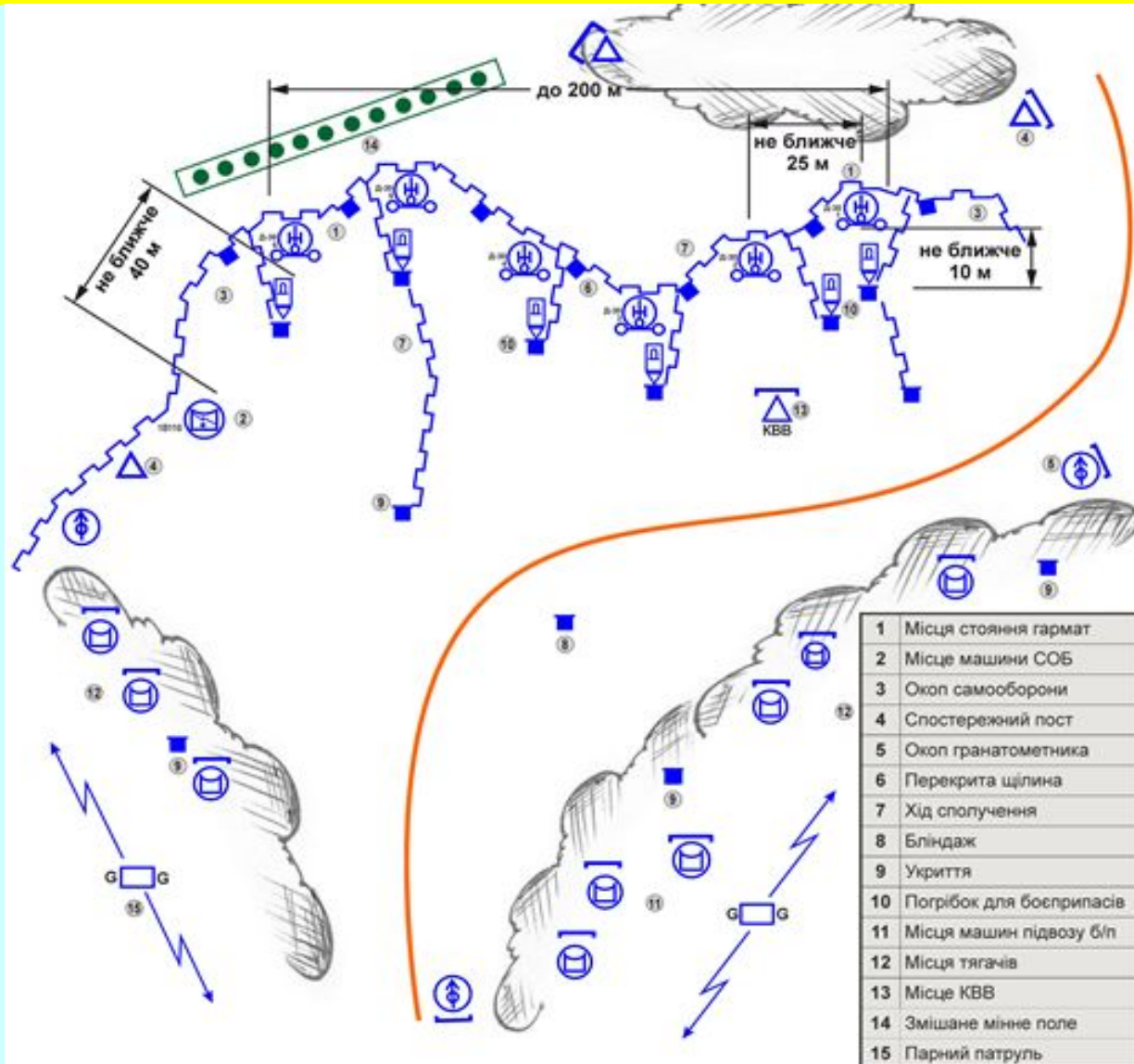
Вогнева позиція

Вогнева позиція – ділянка місцевості, яка зайнята або підготовлена до зайняття вогневими взводами батареї (взводом, гарматою) для ведення вогню.

Закритою називається вогнева позиція, на якій гармати (міномети, бойові машини) під час ведення вогню закриті від наземного спостереження противника.

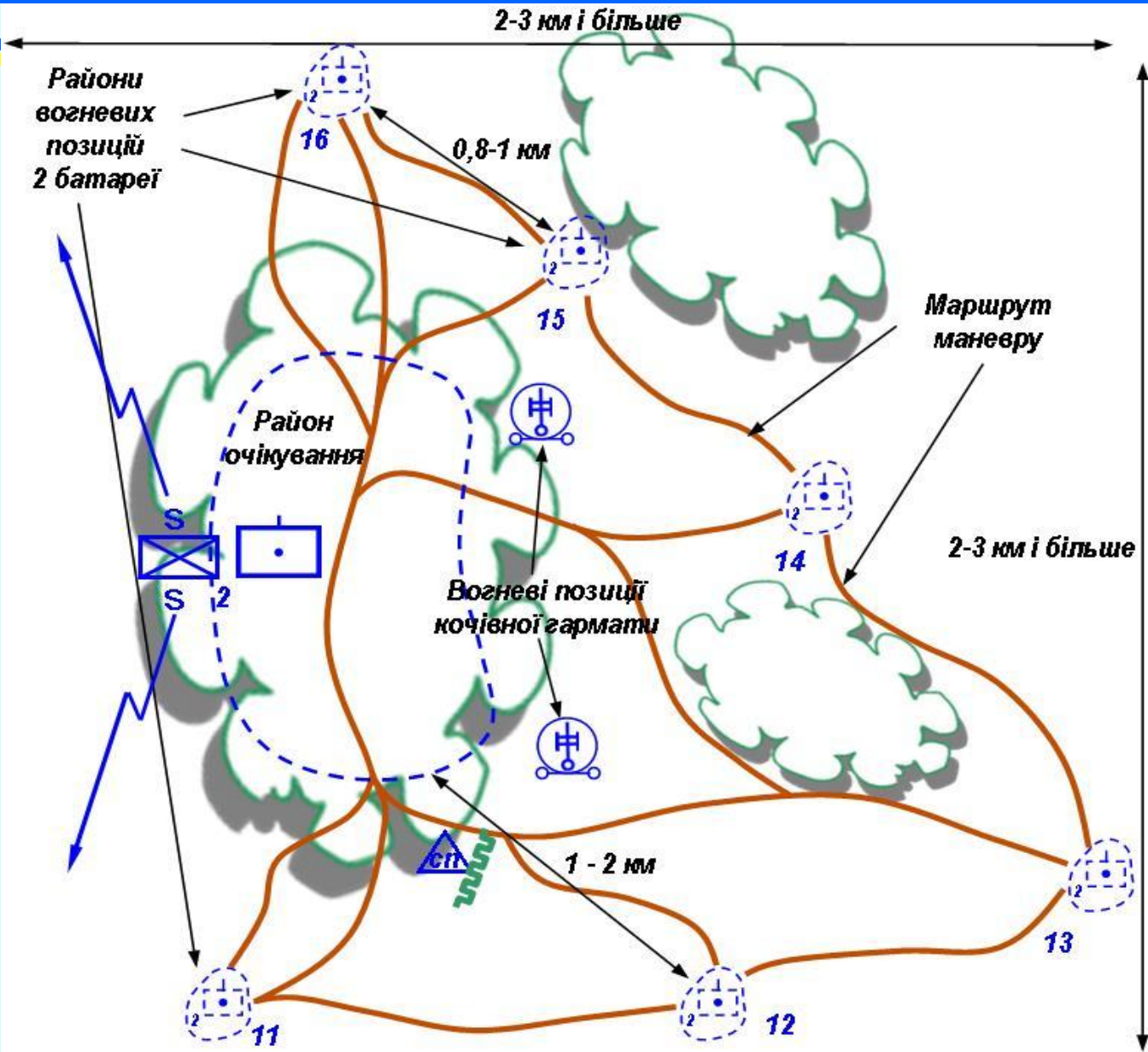


Вогнева позиція



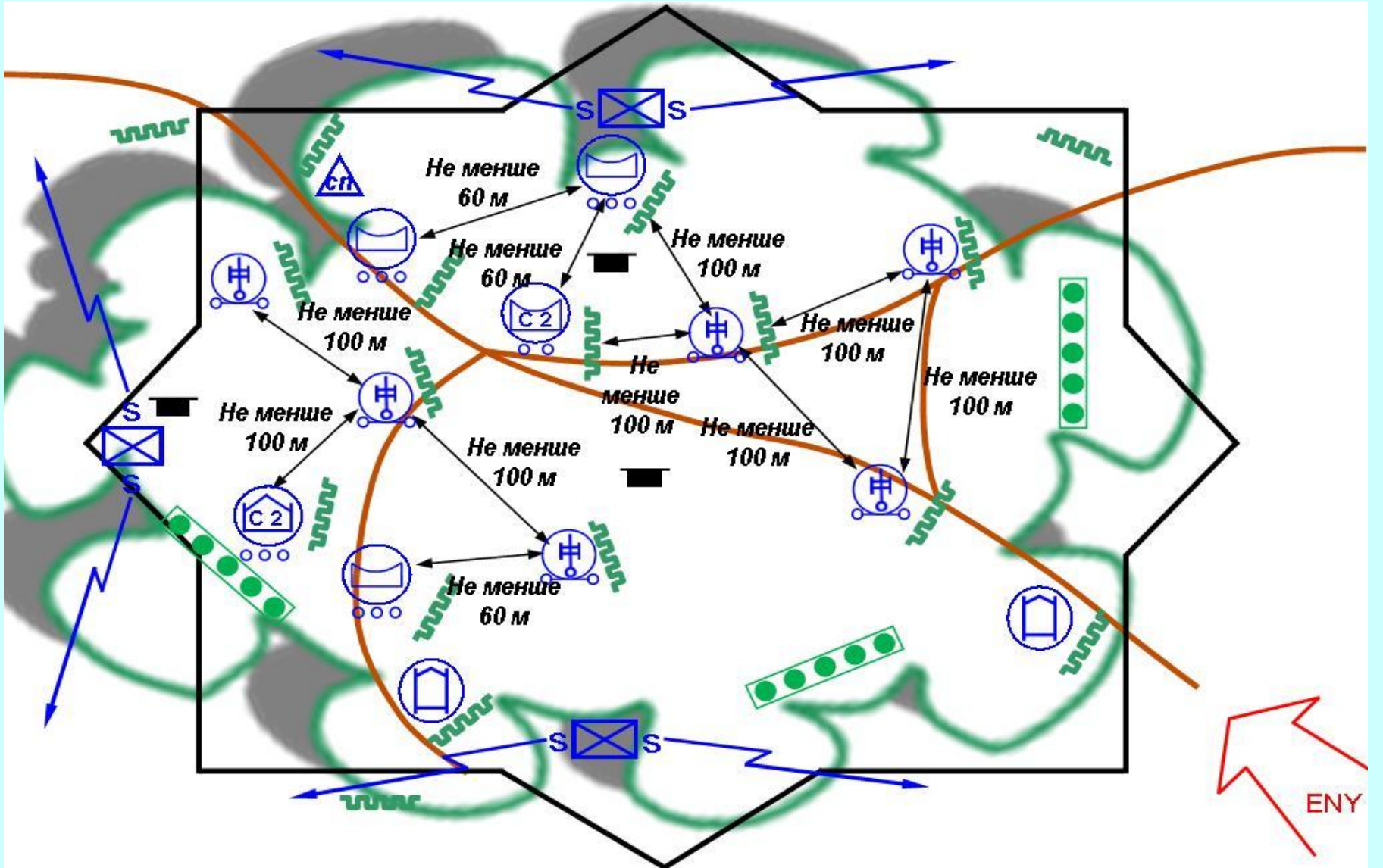


Район вогневої позиції артилерійської батареї з схемою внутрішньо позиційного маневру (варіант)





Район очікування артилерійської батареї (варіант)





Вогнева позиція

*В обороні для виконання бойових завдань батареї зазвичай призначають **основний (тимчасовий)**, один – два **запасні райони вогневих позицій**.*

*З **основного** району вогневих позицій батарея, як правило, виконує завдання з відбиття атак противника; прикриття флангів і проміжків між опорними пунктами, інженерних загороджень та інші важливі завдання.*

*Із **запасного** району вогневих позицій батарея, як правило, виконує завдання з підтримки військ, які обороняються, в глибині та при проведенні контратак.*

*Із **тимчасових** вогневих позицій – уражає противника при його висуванні та розгортанні, при підтримці військ, які діють у смузі забезпечення, на передовій позиції, позиції бойової охорони, виконує завдання як кочівна батарея.*



Вогнева позиція

Залежно від дальності стрільби та умов обстановки мінімальне віддалення району вогневих позиції від переднього краю своїх військ, зазвичай, складає для:

- мінометів калібру до 100 мм - 1 км;*
- мінометів калібру більше 100 мм - 1-1,5 км;*
- гаубиць, пушок, бойових машин реактивної артилерії середнього калібру - 2-8 км;*
- бойових машин реактивної артилерії великого калібру, артилерійських гармат великої потужності - 10-12 км.*

Розміри району вогневих позицій артилерійської (реактивної артилерійської) батареї можуть бути під час ведення оборони - до 2 км по фронту і в глибину.



2

Порядок роботи командира батареї з організації бойових дій при підготовці до оборони.



Порядок дій при підготовці до оборони

*В обороні для виконання бойових завдань батареї зазвичай призначають **основний** (тимчасовий), один – два **запасні** райони вогневих позицій.*

- *З **основного** району вогневих позицій батарея, як правило, виконує завдання з відбиття атак противника; прикриття флангів і проміжків між опорними пунктами, інженерних загороджень та інші важливі завдання.*
- *Із **запасного** району вогневих позицій батарея, як правило, виконує завдання з підтримки військ, які обороняються, в глибині та при проведенні контратак.*
- *Із **тимчасових** вогневих позицій – уражає противника при його висуванні та розгортанні, при підтримці військ, які діють у смузі забезпечення, на передовій позиції, позиції бойової охорони, виконує завдання як кочівна батарея*



Командно-спостережний пункт

Командно-спостережний пункт (спостережний пункт) – це місце, з якого ведеться розвідка спостереженням.

Командно-спостережний пункт призначений для ведення розвідки противника та місцевості, управління підпорядкованими силами і засобами розвідки, обслуговування стрільби артилерії та для спостереження за діями загальновійськових підрозділів і підтримання взаємодії з ними.

Віддалення:

КСП (СП) – як правило на відстані 1-1,5 км від переднього краю своїх військ.

КСП командира батареї, яка додана або підтримує роту (батальйон), розташовується сумісно або поруч з командно-спостережним пунктом командира роти (батареї).

КСП підручної батареї розташовується поруч з КСП командира дивізіону.

Під час ведення маневреної оборони КСП батареї, як правило, буде розташовуватися в командирській машині.



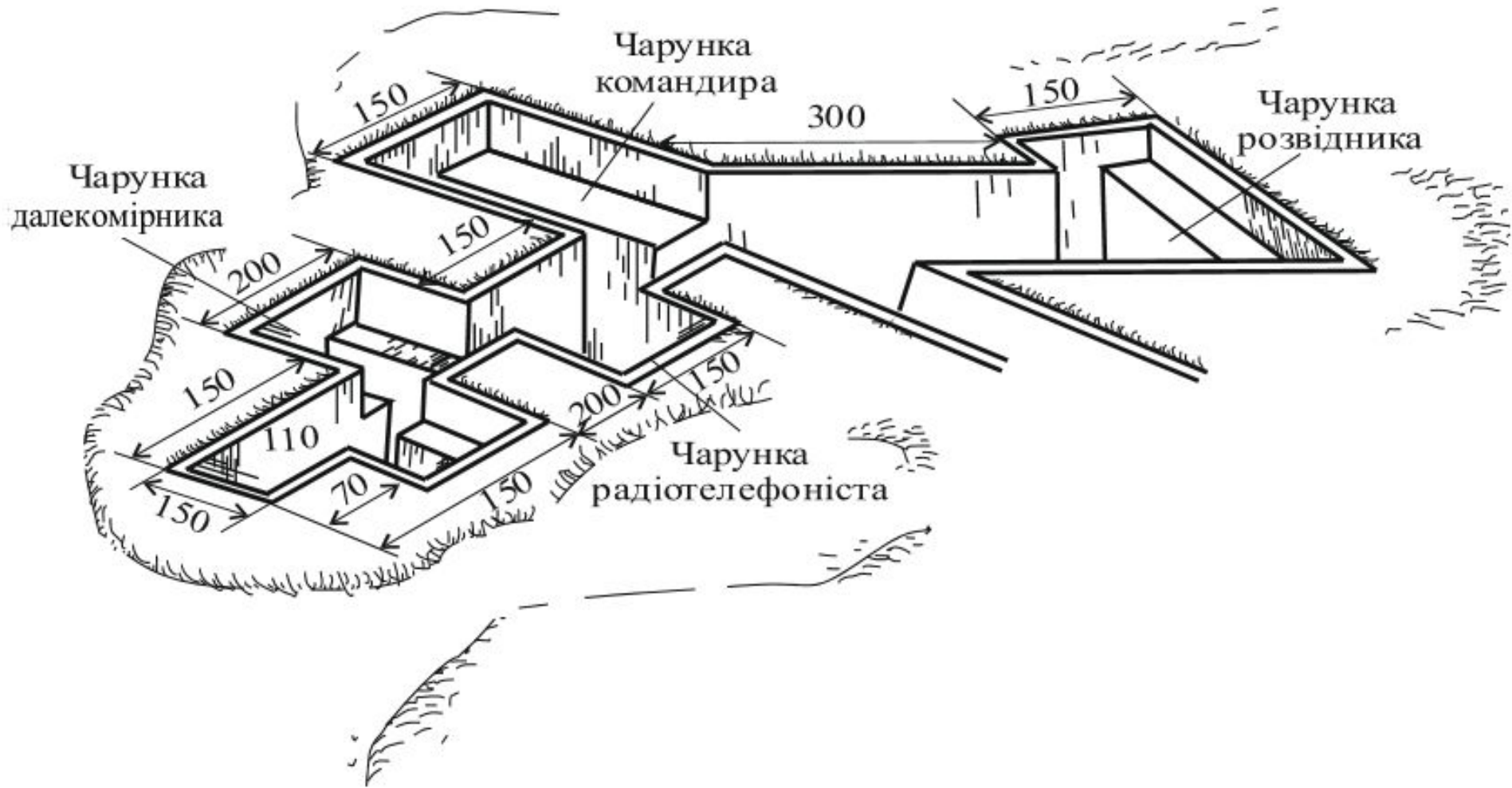
Командно-спостережний пункт

Спостережні пункти повинні відповідати таким вимогам:

- забезпечувати виконання поставлених завдань;*
- мати гарний огляд місцевості, що знаходиться перед фронтом і в глибині бойового порядку противника в заданій смузі (секторі) розвідки;*
- мати приховані підступи та відступи;*
- бути невидимими для спостереження противника;*
- забезпечувати розміщення особового складу, засобів зв'язку та техніки.*



Командно-спостережний пункт





ПСП (БСП)

Передовий спостережний пункт (ПСП) призначений для ведення розвідки противника і місцевості безпосередньо перед фронтом передових загальновійськових підрозділів, підтримання більш тісного зв'язку з ними та обслуговування стрільби по цілях, що не спостерігаються з командно-спостережного пункту. ПСП, як правило, розгортається на відстані до 500 м від переднього краю своїх військ.

Боковий спостережний пункт (БСП) призначений для ведення розвідки противника і місцевості в районах, що не спостерігаються з КСП на фланзі, для організації спряженого спостереження та обслуговування стрільби по цілях.



***Дії батареї і робота командира
батареї під час бою в обороні.***



Вогневе ураження противника

Артилерійська батарея в обороні бере участь у:

**Загальному
вогневому ураженні
противника**

**ВУП за планом
старшого начальника**

**Безпосередньому
вогневому ураженні
противника**

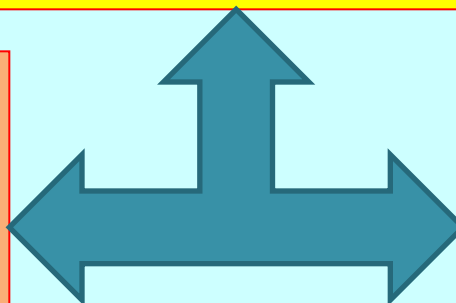
**Мета: постійна
вогнева підтримки
загальновійськових
підрозділів, що ведуть
оборонний бій**



Вогневе ураження противника

**Безпосереднє
вогневе ураження
противника**

**Артилерійська
підготовка
відбиття атаки
противника**



**Артилерійська
підтримка військ,
що обороняються**

У разі створення смуги забезпечення, крім того, може проводитися артилерійська підтримка військ, що обороняються, у смузі забезпечення.



Артилерійська підготовка відбиття атаки противника

Артилерійська підготовка відбиття атаки противника – є елемент вогневої підготовки та сукупність вогню артилерії з закритих вогневих позицій і засобів, виділених для стрільби прямою наводкою, яку організують завчасно і погоджують із завданнями та діями загальновійськових підрозділів, які обороняються, ударами авіації, ракетних військ і застосуванням засобів радіоелектронної боротьби.

Залучається штатну та додану артилерію бригади, крім мінометних батарей батальйонів другого ешелону бригади, а також засоби, які виділяються для стрільби прямою наводкою (гармати, установки протитанкових керованих ракет, танки, бойові машини піхоти).



Артилерійська підготовка відбиття атаки противника

Мета: затримання і дезорганізації розгортання противника, порушення управління, нанесення ураження частинам першого ешелону його головних сил і зниження ефективності вогневої підготовки.

Проводиться по головних силах противника у всій смузі оборони загальновійськових підрозділів на глибину досяжності артилерії з зосередженням основних сил на напрямку його головного удару.

Цілі: артилерійські та мінометні батареї (взводи), колони військ під час висування, ПУ, засоби розвідки, танкові та мотопіхотні підрозділи на рубежах розгортання.



Артилерійська підготовка відбиття атаки противника

Починається з виявленням висування підрозділів противника або з досягненням ними встановленого рубежу, у разі переходу в наступ із положення безпосереднього зіткнення – з початком вогневої підготовки атаки противника, але не пізніше початку висування його підрозділів з вихідних районів (позицій) для наступу.

Триває до переходу їх в атаку.

***Вогневі позиції:** до моменту, коли противник буде просуватись до рубежу розгортання в ротні колони – тимчасові **ВП**, коли противник вийде на рубіж розгортання в ротні колони – основні **ВП**.*



Артилерійська підтримка військ, що обороняються

Артилерійська підтримка військ, що обороняються – є складовою частиною вогневої підтримки і являє собою бойові дії артилерії під час відбиття атаки військ противника й утримання смуги (району) оборони загальновійськового підрозділу, заключається в безперервному вогневому ураженні противника і створенні умов недопущення його просування в глибину оборони.

До ураження противника залучають всю артилерію загальновійськової частини.



Артилерійська підтримка військ, що обороняються

Мета: забезпечення відбиття атаки противника підрозділами, які обороняються, завдання йому найбільших втрат, затримки і дезорганізації його резервів і не допущення прориву противника в глибину оборони загальновійськового підрозділу у всій смузі (району) оборони.

Починається з переходом противника в атаку.

Продовжується до початку виконання загальновійськовим підрозділом наступного тактичного завдання.



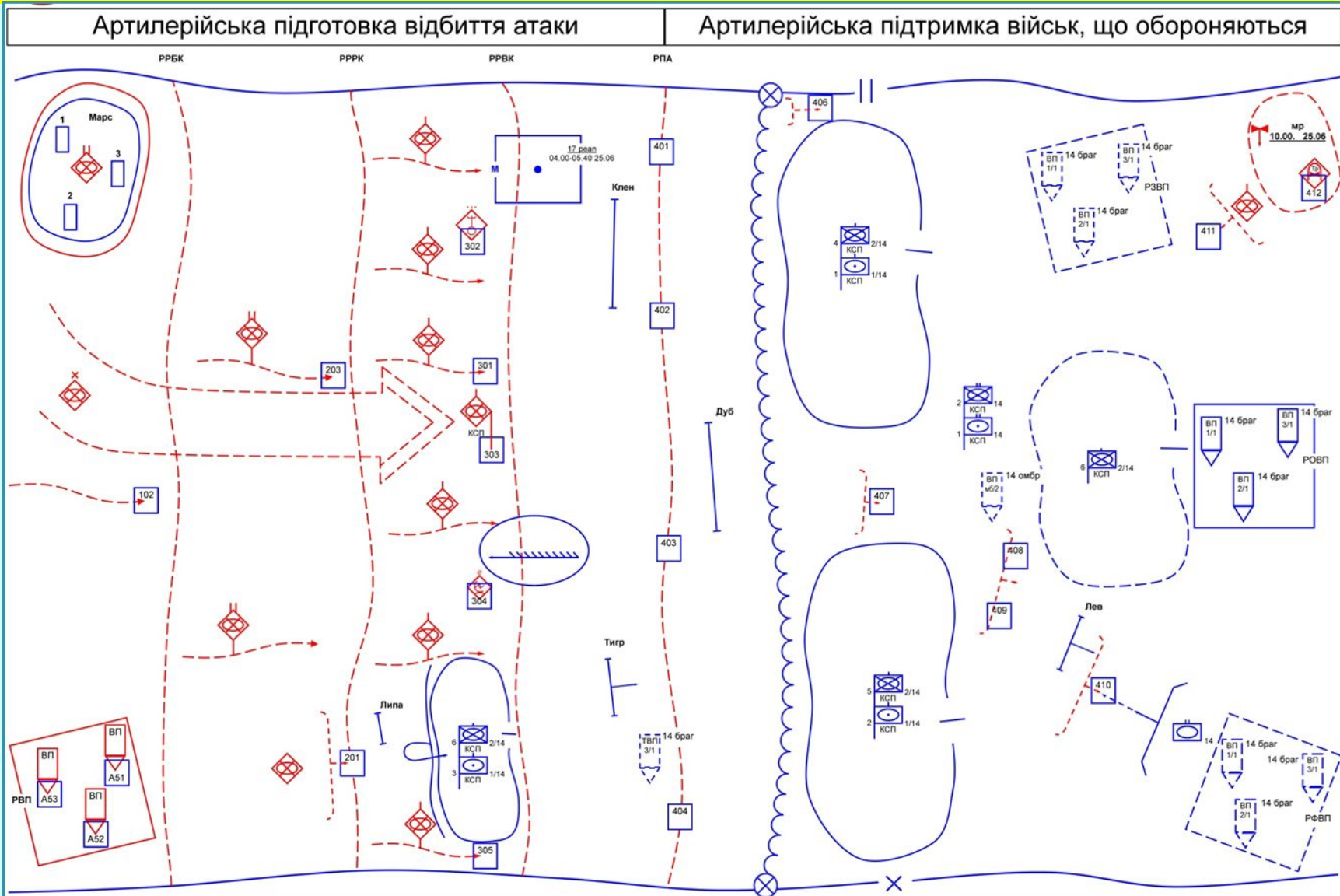
Артилерійська підтримка військ, що обороняються

Цілі: танки та інші броньовані машини, нову розвідані засоби масового ураження, *артилерійські і мінометні батареї*, взводи реактивних систем залпового вогню, найближчі резерви, тактичні повітряні десанти, радіолокаційні станції наземної розвідки; вертольоти, безпілотні літальні апарати на стартових майданчиках, засоби протиповітряної оборони.

Вогневі позиції: основні ВП.



Вогневе ураження противника в обороні





Висновок

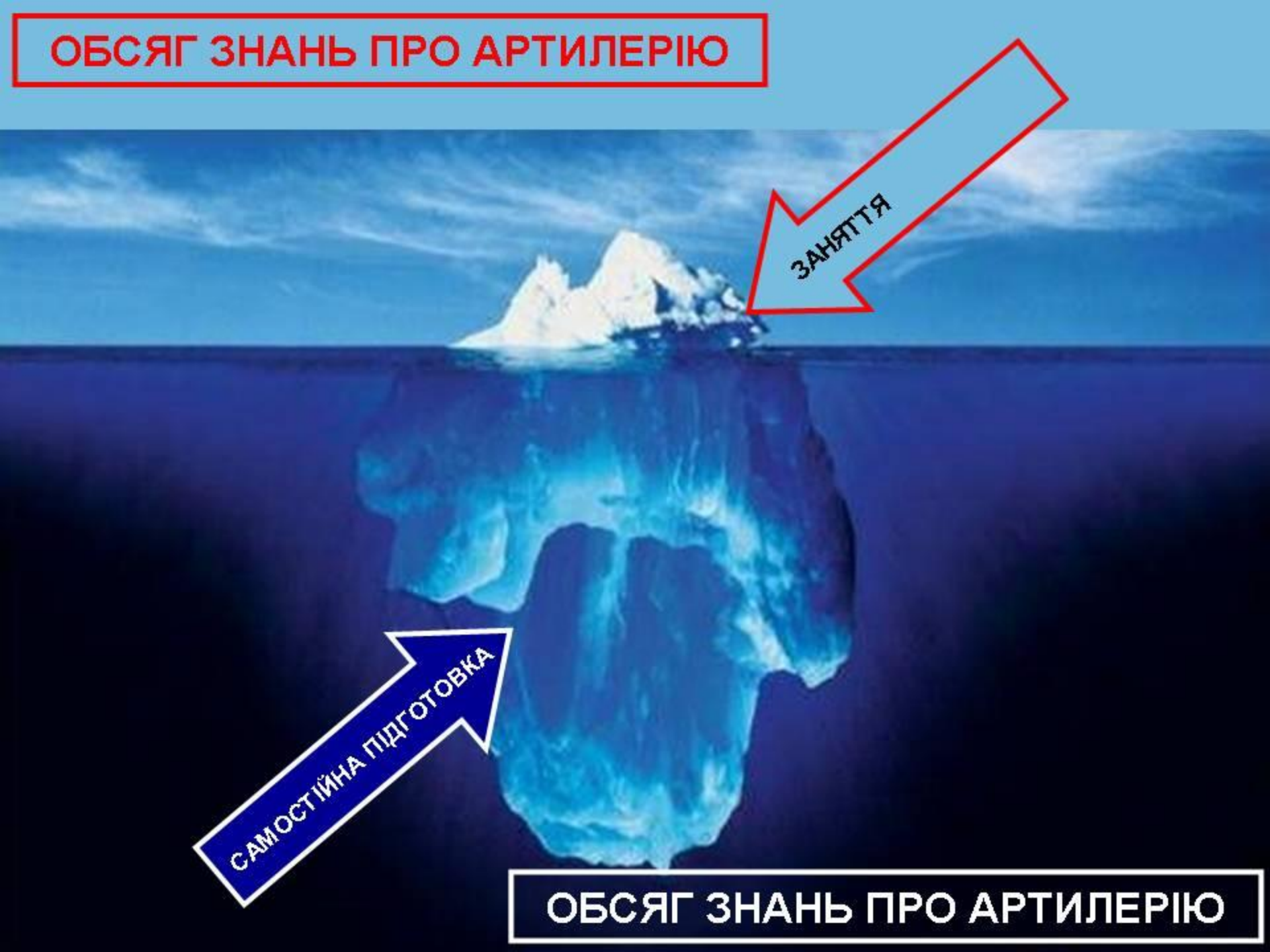
Розглянуті під час заняття питання є важливими елементами ведення бойових дій у сучасних умовах і є невідомою необхідних знань для успішного виконання поставлених завдань.

ОБСЯГ ЗНАНЬ ПРО АРТИЛЕРІЮ

ЗАНЯТТЯ

САМОСТІЙНА ПІДГОТОВКА

ОБСЯГ ЗНАНЬ ПРО АРТИЛЕРІЮ



ЗАВДАННЯ НА САМОСТІЙНУ РОБОТУ

- 1. Доопрацювати і усвідомити зміст заняття 1 за темою 9.*
- 2. Ознайомитися з питаннями для обговорення (дискусії) на наступному занятті.*
- 3. Командиру навчальної групи отримати рекомендовану літературу та інші інформаційні джерела для підготовки до наступного заняття, організувати їх вивчення під час самостійної підготовки.*
- 4. Кожному студенту відпрацювати запропоновані для підготовки до заняття джерела інформації та визначитися з найбільш цікавими, особисто для себе.*
- 5. Довести до командиру навчальної групи вибрані для підготовки виступу проблеми.*
- 6. Кожному студенту підготуватися до виступу з двох-трьох проблем та бути готовим для участі в обговоренні всіх інших питань.*

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ:

- 1. Бойове застосування, можливості та завдання батареї в обороні.*
- 2. Бойовий порядок батареї та вимоги до нього.*
- 3. Порядок роботи командира батареї під час підготовки артилерійської батареї до оборони.*
- 4. Основні завдання й способи їх реалізації під час бою батареї в обороні.*
- 5. Робота командира батареї під час бою батареї в обороні.*